

Kuşaklara Göre Yapay Zeka Algısı:

İnsan ve Yapay Zeka: Hiç Kavuşmayacak Kadar Yakın

İş Dünyasında Asimptotik Ortaklık: İnsan ve Yapay Zeka

Biz Kimiz ve Bu Araştırmayı Neden Yaptık?

Yapay zekâ (YZ) teknolojileri her geçen gün daha da gelişirken; bilim dünyasından sanata, özel sektörden kamu politikalarına, bireylerden topluluklara kadar pek çok alanda insan ile yapay zekâ arasındaki ilişki yeniden tanımlanıyor. Artık yalnızca teknik bir konu olmanın ötesine geçen yapay zekâ, anlam, etik ve gelecek tasavvuru gibi kavramların merkezinde konumlanıyor. Tarihçi ve düşünür Yuval Noah Harari'nin "YZ artık hikâye ve anlam üretmeye başladı; bu, insan medeniyeti için bir dönüm noktasıdır." (The Economist, 2023) sözleri bu dönüşümün felsefi boyutunu ortaya koyarken; Elon Musk'ın "YZ, insanlık için en büyük varoluşsal tehdit olabilir." (MIT, 2014) ve Stephen Hawking'in "Yapay zekânın kontrolden çıkması insanlığın sonunu getirebilir." (BBC, 2014) ifadeleri, sürece dair küresel endişelerin altını çiziyor.

Bu kadar güçlü görüşlerin paylaşıldığı ve ülkelerin stratejik rekabeti de içine alan bu yeni teknolojik devrimin, Sanayi Devrimi kadar küresel ölçekte dönüştürücü etkilere sahip olabileceğine inanıyoruz.

Tam da bu nedenle, hem entelektüel bir merak hem de vizyoner girişimcilik yaklaşımıyla RCORA'yı kurduk.

RCORA (Research Company of Robots and AI), Varol Company çatısı altında kurulan; yapay zekâ, robotik ve insan-merkezli dönüşüm süreçlerini anlamaya ve yönlendirmeye odaklı bir araştırma ve inovasyon şirkettir. Varoluşsal amacımız; yalnızca teknolojiyi takip etmek değil, onu şekillendirmek ve insan odaklı bir geleceğe rehberlik etmektir.

MIT ekonomisti Daron Acemoğlu'nun "YZ, verimliliği değil, gücü ve kazancı birkaç elde topluyor; yönetim ve düzenleme şart." (Foreign Affairs, 2021) uyarısı, bu alanda adalet ve kapsayıcılık vizyonunun ne kadar kritik olduğunu gösteriyor. Aynı şekilde Klaus Schwab'ın "YZ, 4. Sanayi Devrimi'nin çekirdeğinde yer alıyor; dönüşüm kaçınılmaz ve kapsayıcı olmalı." (The Fourth Industrial Revolution, 2016) vurgusu, bizleri bu dönüşümün merkezinde doğru pozisyon almaya davet ediyor.

İşte bu küresel bağlamda, biz de RCORA olarak bir soru sorduk:

Kuşaklar, yapay zekâyı nasıl algılıyor? Bu teknolojik dönüşüm bireyler ve iş dünyası için ne anlam ifade ediyor?

Bu soruların peşine düştük ve "**Kuşaklara Göre Yapay Zekâ Algısı**" Araştırmamızı gerçekleştirdik.

RCORA olarak bu çalışmayı sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bu raporun, iş dünyası, kamu sektörü, akademi ve girişimcilik ekosistemi için değerli içgörüler sunmasını diliyoruz.

İyi okumalar.

RCORA GÖRÜŞÜ

Yapay zeka, iş dünyasının her alanında akıllı çözümler, otomasyon ve yeni iş modelleri sunarken; insan zekâsı anlam arayışı, sezgi ve yaratıcılık gibi eşsiz yönleriyle öne çıkıyor. Peki, bu iki zeka biçimi gerçekten bir araya gelebilir mi, yoksa her zaman bir asimptot gibi yalnızca birbirine yaklaşıp mı çalışacaklar?

Bu rapor, insan ile yapay zekâ arasındaki ilişkinin dönüşen doğasını, iş dünyasındaki yansımalarını ve bu birlikteliğin sınırlarını analiz ediyor.

Yapay zekâ bir tehdit mi, yoksa vazgeçilmez bir ortak mı?

İnsan, bu yeni denklemde nerede durmalı? gibi sorulara henüz kesin bir cevap vermek ve bir yargıya varmaz doğru değil! Bu raporda insanların yapay zekâyı nasıl algıladığı, nasıl yorumladığı ve hissettiği gibi hem insanları hem de iş dünyasını ilgilendiren butik bir çalışma hazırlanmıştır.

Araştırma Metodu

Yapay zeka üzerine yapılan çalışmalara bakıldığında yöntemler aşağıdaki gibi dağılmaktadır.

Nicel (Sayısal) Yöntemler: %34,62 (18 tez), Karma Yöntemler: %21,16 (11 tez), Tasarım Tabanlı Araştırma: %19,24 (10 tez), Nitel (Kalitatif) Yöntemler: %11,54 (6 tez), Literatür Taraması: %7,7 (4 tez), Meta-Sentez: %5,77 (3 tez)

Bu süreçte nitel yöntem tekniğı olan derinlemesine görüşme (nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan bir veri toplama tekniğıdir ve katılımcıların deneyimlerini, algılarını, tutumlarını ve motivasyonlarını detaylı biçimde anlamaya yöneliktir. ile 30 kişi ile birer saatlik görüşmeler yapılmıştır) 30 kişilik örneklem X kuşağından 10 kişi, Y kuşağından 10 kişi, Z kuşağından 10 kişi temsili olarak seçilmiştir. Görüşmeler KVKK kapsamında kayıt altına alınmış ve transkripsiyon ile veriler metne dökülmüştür.

Tematik doyuma ulaşılması nedeni ile 30 kişi sağlanmıştır ve istatistiksel hata payı veya güven aralığı kavramları nitel araştırmalarda geçerli değildir.

Araştırtmada Kullanılan Sorular

1 Genel Algı

Kimdir, kaç yaşında, çalışma durumu, kazancı, hobileri, fobileri?

Günlük hayatında teknolojiyi ne kadar ve nasıl kullanıyorsun?

Yapay zeka (YZ) denildiğinde aklına gelen ilk 3 kelime ne olurdu?

Yapay zeka hakkında bildiklerini anlatır mısın? (Örneğın, nerelerde kullanıldığını biliyor musun?)

Daha önce yapay zeka kullanan bir teknolojiyle etkileşime geçtiğini düşündüğün oldu mu? (Örnek verir misin?)

2. Yapay Zeka ile İlgili Duygular ve Anlamlandırma

Yapay zekayı bir insana, hayvana veya nesneye benzetecek olsan, neye benzetirdin? Neden?

Yapay zekayı bir renkle ifade edecek olsan, hangi rengi seçerdin? (Bu renk hangi duyguları çağırıştırıyor?)

Yapay zekayı bir karakter ya da varlık olarak hayal etmeni istiyorum. Onun bir kişiliğı olsaydı nasıl biri olurdu?

Yapay zeka hakkında olumlu veya olumsuz hislerin var mı? (Endişelendiğın veya heyecanlandığın şeyler neler?)

3. Yapay Zekanın Kullanımı ve Gelecek Algısı

Burada katılımcının kullanım deneyimlerini, beklentilerini ve endişelerini anlamak hedeflenir.

Yapay zeka günlük hayatına ne gibi katkılar sağlayabilir?

Bir şirkette çalışıyorsun ya da bir işin var diyelim. Yapay zekanın iş yaşamına nasıl etki edebileceğini düşünüyorsun?

Yapay zekanın ilerleyen yıllarda hangi alanlarda daha yaygın olacağını düşünüyorsun?

Yapay zeka ile ilgili korkuların veya çekincelerin var mı? (Örneğın, iş kaybı, etik problemler, gizlilik, insan kontrolü gibi konular hakkında ne düşünüyorsun?)

Sence yapay zeka insanlar için daha çok fayda mı sağlar, zarar mı? Neden?

